

Jak se dělá grafika ze zvukových vln písní Joy Division nebo Beatles? Alina Yessimbeková to předvádí v ostravské Pjetce

Ostravan.cz, 5.4.2018

Alinu Yessimbekovou z Kazachstánu zajímají především neprobádané grafické techniky. Na papír například přenáší otisky zvukových vln, které se na hladině nádržky s tekutinou rozčeří díky parádní muzice, třeba od britské skupiny Alt-J. Grafička z exotické Almaty (dříve Alma-Aty) studuje čtvrtým rokem ateliér grafiky Fakulty umění Ostravské univerzity a ve středu měla v galerii klubu Pjetka na Havlíčkově nábřeží i první samostatnou ostravskou vernisáž.

Kurátor galerie v Pjetka Music Clubu Lukáš Kleberc je příznivcem každého výtvarného experimentu. A protože v Pjetce zastává i pozici hudebního dramaturga, pokouší se výstavy alespoň nějakým způsobem propojit s muzikou. Mezi studenty magisterského oboru grafiky ho z tohoto pohledu zaujaly práce Aliny Yessimbekové, zejména cyklus Portrét zvuku, který originálně zkoumá vzájemné působení barevných pigmentů a zvukových vln.

Lapidárně řečeno, grafička pořádně „ohulí repráky“ s oblíbenou muzikou, které postaví k namáčecí vaně, a počká, až zvukové vlny rozčeří hladinu s tekutinou a namíchanými pigmenty. A pak hladinu jednoduše otiskne na papír. Vznikají tak práce v nejlepším souladu s jinými experimentátory v české grafice, s dílem Jiřího Valocha, Vladimíra Boudníka, Karla Adamuse a mnohých dalších, kterým nestačil klasický grafický lis.

Účastníci střeďeční vernisáže přitom slyšeli i odbornou obhajobu popisovaného cyklu z úst grafika Zbyňka Janáčka, jenž Alinu Yessimbekovou vyučuje. Přesněji řečeno, Janáčkovu řeč přečetl kurátor, neboť profesor onemocněl: „Autorka vygenerovaný obraz na hladině sejme na papír a celý proces – odehrávající se v čase – zastaví. Zamrazí, ukončí autorským gestem. Vodní hladina se stává svého druhu matricí, nestabilní, křehkou, podléhající neustále změnám generovaným konkrétní skladbou.“

A pohled samotné autorky? Zajímá se o fyzikální jevy a o dobrou muziku. Nepotřebovala rydla, škrabáky, jehly ani válečky a nechala pracovat náhodu, kterou ovšem formovala výběrem oblíbené hudby. Od Beatles třeba zvolila píseň Oh, Darling, od postpunkových Joy Division skladbu Atmosphere a od amerických The Lumineers písničku Big Parade. „Z použitých písní mám nejraději Blue Velvet od Bobbyho Vintona,“ svěřila se kulturnímu deníku Ostravan.cz.

Otiskem jaké písně je toto dílo? Slavné skladby Blue Velvet.

Všechny skladby, které posloužily k experimentování, jsou v Pjetce i ke slyšení. A je pouze na návštěvníkovi, kolik času chce věnovat třeba průzkumu grafiky, která vznikla jako otisk zvukové vlny hudební kompozice s názvem Saryarka od klasického kazašského skladatele Kurmangazyho (1823-1896). A pak tenhle otisk porovnat třeba s grafikou, který na hladině stvořila skladba Arrival of the Birds britské nu-jazzové a elektronické hudební skupiny The Cinematic Orchestra.

Největší zábava to musela být pro samotnou autorku, která si „počarovala“ se zvukovými vlnami, výstavu si ale určitě dokáže užít i každý návštěvník, který přemítá o přesazích mezi hudbou a vizuálním uměním. V Pjetce však Alina Yessimbeková zkouší i další novátorskou technologii. „Její soubor s názvem Myšlenkový proces je hraniční a výsledkem autorské kooperace s další fyzikální veličinou, totiž se světlem generovaným nízkofrekvenčními lasery. Kolážovité a už tak nespojitě autorčiny obrazové fragmenty, které mimo jiné odkazují k velmi vzrušujícím kulturním odlišnostem, jsou přenášeny UV tiskem na kovové plotny,“ popsal druhý z vystavených cyklů Zbyněk Janáček.

Jedno z dalších děl Aliny Yessimbekové z cyklu Portrét zvuku.

Kulturní deník Ostravan.cz pak požádal o výklad i samotnou autorku. A došlo i na Kazachstán, město Almaty a Ostravu.

Jak vznikl cyklus Myšlenkový proces?

Naskenovala jsem staré rodinné snímky i části svých deníků, digitálně zpracovala a vytiskla přes UV tiskárnu. Ta s pomocí UV světla ztvrdzuje barvy na plech, no a tohle je výsledek.

Je to tajemně fragmentární, kov tomu dodává trochu ostravský říz, ale motivy jsou pro našince spíš orientální. Co jsou to za fragmenty?

Pokusila jsem rekonstruovat svoje myšlení v různých životních etapách. O čem jsem snila, na co jsem nejvíce myslela. Na první plotně se vracím k ranému dětství v největším kazašském městě Almaty (poznámka: dříve se používal název Alma-Ata), druhá plotna souvisí se stejným městem, ale to už jsem byla trochu starší. Další dílo je myšlenkovým návratem do Dominikánské republiky, v níž jsem s rodiči žila dva roky, proto je tam prvek oceánu. Jiná plotna zase souvisí s Francií, kde jsem studovala díky programu Erasmus, ale ve Francii jsem byla strašně nespokojená.

Jste tedy světoběžnicí, jak jste se dostala do Ostravy?

To bylo zajímavé, potkala jsem jednou ve vlaku jistého Jakuba Černého, který studoval Fakultu umění v Ostravě, a ten o té škole básnil, že má skvělou rodinnou atmosféru a výborné profesory. A tak jsem si do Ostravy podala přihlášku a studuji tady už čtvrtý rok.

Měl Jakub Černý pravdu? Nelitujete?

Ne, jsem hrozně ráda, že jsem v Ostravě. A protože moje rodina žije tak daleko, až v Almaty, tak jsou pro mě spolužáci i profesori opravdu druhou rodinou.

Je něčím Ostrava podobná vašemu rodnému městu?

Almaty je mnohem větší, má 1,3 milionu obyvatel...

Ostrava bohužel jen těch 300 tisíc...

... ano, Ostrava je malá, na to nejsem úplně zvyklá. Je to pro mě někdy trochu nepříjemné, ospalé, depresivní, ale to vše mě nutí víc přemýšlet a víc se zabývat uměním, než by tomu asi bylo ve velkoměstě. A hodně mě zajímá ostravská industriální architektura, Dolní oblast ve Vítkovicích, cihlové kolonie a další stavby. Ostrava je z pohledu historie velmi mladé město, přitom tu nežije moc mladých lidí, v ulicích potkáváte spíše ty starší. Je to město plné protikladů, podobné jsem jinde ve světě neviděla, takže je zajímavé ho poznávat.

Z d r o j :
<http://www.ostravan.cz/47366/jak-se-dela-grafika-ze-zvukovych-vln-pisni-joy-division-nebo-beatles-alina-yessimbekova-to-predvadi-v-ostravske-pjetce/>